

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Haziran 2012 • No:51

Patrona Ballı Teşvik İşçiye Grev Yasağı ve Katmerli Sömürü

AKP hükümeti işçilerin haklarına saldırmaya devam ediyor. Kıdem tazminatını işçilerin elinden almak isteyen ve bu yönde çalışmalar yürüten AKP hükümeti, “dediğim dedik, çaldığım düdüğü” edasıyla, bir gecede hava işkolunda grevi yasakladı.

Grev, işçilerin haklarını savunmak ve geliştirmek için üretimden gelen güçlerini kullanmaları, yani çalışmamları demektir.

Grev, işçilerin en temel demokratik haklarından biridir. AKP hükümeti, tam da toplu sözleşme görüşmeleri sürerken hava işkolunda grevi yasaklamıştır. Amaç, grev hakkını ortadan kaldırarak işçileri patronlar karşısında çaresiz bırakmak ve boyun eğdirmektir.

Utanıp sıkılmadan demokrasiden dem vuran AKP, işçilerin demokratik haklarını ortadan kaldırıyor, patronların ise her alanda önünü açıyor.

Patronlar lehine yasalar düzenliyor ve teşvik pa-

ketlerini devreye sokuyor.

Meselâ geçtiğimiz ay yeni bir teşvik paketi daha açıkladı.

AKP hükümeti, bu teşvik paketini açıklamadan önce akaryakıtta, doğalgaza ve elektriğe fahiş zamlar yaptı. Doğalgaz, tek bir seferde %19 zamlandı. Bu zamlardan kim etkilenecek? Elbette işçi-emekçi halk...

Patronlara ballı teşvik, işçiye grev yasağı, katmerli sömürü ve işçi-emekçi halka zam kazığı! İşte önceki hükümetler gibi, AKP hükümetinin de gerçek yüzü budur.

AKP, iktidara geldiği günden bu yana ortalama iki yılda bir patronlar için teşvik paketleri açıklıyor.

devamı arka sayfada

Patronların kasasına torba torba para akıtıyor.

İşçi-emekçi halk yoksullaştıkça patronlar semirdikçe semiriyorlar!

Açıklanan yeni teşvik paketi Türkiye'yi 6 bölgeye ayırıyor. Bu paket kapsamında patronlara vergi, sigorta primi indirimi ve düşük faizli kredi getiriliyor.

Bakın, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek patronlara nasıl müjde veriyor: "Vergileri neredeyse sıfırladık. Altıncı bölgede tamamen kaldırdık. Gelir vergisi, sosyal güvenlik primi yok. Kurumlar vergisi bile %90 indirimli. Türkiye'nin doğusu, güneydoğusu Türkiye'nin Çin'i oluyor."

Başbakan Erdoğan ise patronlara şöyle sesleniyor: "6. bölgede yatırım yapan, SSK işveren payından kurtuluyor. Her şeyi, burada artıları, devlet üstlenmiş oluyor net olarak."

Sanki devletin parası babalarının parasıymış gibi konuşuyorlar.

Devletin kasasını dolduran paralar, dolaylı ve dolaysız vergiler yoluyla esas olarak emekçilerden kesiliyor. Yani işçi-emekçi halktan alınıp patronlara veriliyor.

Güneydoğu Türkiye'nin Çin'i olacakmış! Sevinelim mi, üzülelim mi?

Önce Çin'in ne olduğuna bir bakalım: Çin, işçi ücretlerinin son derece düşük olduğu, işçilerin uzun saatler boyunca ağır koşullarda çalıştırıldığı, grev yasaklarının sürdüğü, gerekli iş güvenliği önlemleri alınmadığı için iş kazalarının dur durak bilmediği bir ülke.

Çin, iş kazalarında ve işçi ölümlerinde dünya birincisi! Peki, ya Türkiye? İş kazalarında ve işçi ölümlerinde dünya üçüncüsü...

Demek ki patronlar ve AKP hükümeti, üçüncülükten birinciliğe yükselmek istiyor. Yeter ki sermaye büyüsün, işçiler ölmüş veya sakat kalmış ne gam!

Son sürat devam eden iş kazaları da bu gerçeği gözler önüne sermiyor mu?

Türkiye'nin çeşitli kentlerinden sağanak gibi işçilerin ölüm haberleri yağıyor; ama ne patronlar ne de AKP hükümeti kılını kıpırdatıyor. Ne de olsa ölen işçi!

Aslında patronlar Türkiye'nin tamamını Çin'e çevirmek istiyorlar.

Bu nedenle ücretleri alabildiğine düşük tutuyorlar.

İş saatleri fazla mesailer yoluyla 12 saate çıkartılmış durumda. Çalışma temposunu hızlandırdıkça hızlandırıyorlar.

Taşeronluk sistemini tüm çalışma yaşamına egemen kılmak, işçilerin kiralana bileceği istihdam (kölelik) büroları kurulmasını sağla-

mak, kadrolu işçiliği, sosyal güvenceyi ve sosyal hakları tümüyle ortadan kaldırmak istiyorlar.

Sendikalı işçi kalmamasını, kalsa bile grev hakkının ortadan kaldırılarak işçilerin kolunun kanadının kırılmasını istiyorlar.

Özetle, yasalarda işçiler lehine ne varsa ortadan kaldırarak önlerindeki engellerin tümüyle temizlenmesini istiyorlar.

İşçileri istedikleri koşullarda işe almak, azgınca sömürmek, işleri bitince istedikleri gibi kapı dışarı etmek istiyorlar.

Başbakan Erdoğan ise patronların arzularına tercüman oluyor ve şöyle diyor: "Ayağınızdaki prangaları çözeceğiz!"

AKP'ye göre, kıdem tazminatı ve grev hakkı patronların ayağına takılmış prangadır!

AKP hükümeti, kıdem tazminatını toptan ortadan kaldıramadığı için, şimdilik fon biçiminde bir ara formül getiriyor.

Bu fon üzerinde işçilerin hiçbir denetimi ve yetkisi olmayacak.

İşçilerin denetlemediği bir fonun nasıl kullanılacağı bellidir: İşsizlik Sigortası Fonunu nasıl kullandıklarını biliyoruz.

mak, kadrolu işçiliği, sosyal güvenceyi ve sosyal hakları tümüyle ortadan kaldırmak istiyorlar.

Sendikalı işçi kalmamasını, kalsa bile grev hakkının ortadan kaldırılarak işçilerin kolunun kanadının kırılmasını istiyorlar.

Özetle, yasalarda işçiler lehine ne varsa ortadan kaldırarak önlerindeki engellerin tümüyle temizlenmesini istiyorlar.

İşçileri istedikleri koşullarda işe almak, azgınca sömürmek, işleri bitince istedikleri gibi kapı dışarı etmek istiyorlar.

Başbakan Erdoğan ise patronların arzularına tercüman oluyor ve şöyle diyor: "Ayağınızdaki prangaları çözeceğiz!"

AKP'ye göre, kıdem tazminatı ve grev hakkı patronların ayağına takılmış prangadır!

AKP hükümeti, kıdem tazminatını toptan ortadan kaldıramadığı için, şimdilik fon biçiminde bir ara formül getiriyor.

Bu fon üzerinde işçilerin hiçbir denetimi ve yetkisi olmayacak.

İşçilerin denetlemediği bir fonun nasıl kullanılacağı bellidir: İşsizlik Sigortası Fonunu nasıl kullandıklarını biliyoruz. Şu ana kadar İşsizlik Sigortası Fonunda toplanan 73,5 milyar liranın 4,8 milyar lirası işçilere işsizlik ödeneği olarak verildi. İşçilere verilenin yaklaşık üç katı, yani 13,5 milyar lira ise devlet eliyle patronlara aktarılmış bulunuyor.

Kıdem tazminatını ortadan kaldıran yasa önümüzdeki günlerde Meclis gündemine gelecek.

Bu yasayı geri püskürtmek, grev yasaklarını ortadan kaldırmak, sendikal örgütlenmenin önünü açmak ancak ve ancak işçilerin kararlı mücadelesiyle mümkün olacaktır.

İşçi sınıfının mücadele tarihi bu gerçeği gözler önüne seriyor: 1970'te, mücadeleciler bir sendika olan DİSK'in önü kesilmek ve kapatılmak istendi. Bu kapsamda Meclis'ten bir yasa çıkarılmak istendi.

Ancak işçiler bu yasayı kabul etmediler. 15-16 Haziranda yüz binlerce işçi, iki gün boyunca üretimi durdurup ayağa kalktı. Patronlar korkularından İstanbul'dan kaçmak zorunda kaldılar. İşçilerin bindirdiği basınç nedeniyle yasa hükümsüz kaldı. Zafer direnen işçilerin oldu.

AKP hükümetinin ve patronların saldırılarını geri püskürtmek için bugün de 15-16 Haziran ruhuyla mücadele etmemiz gerekiyor. ■

Grev Yasakları Devam Ediyor!

AKP hükümeti hava işkolunda, bir gecede, işçileri dikkate almadan, keyfi bir şekilde grevi yasakladı. Hava işkolunda grevin yasaklanmasıyla, yeni sendikalar kanunu bir kez daha gündeme geldi. Bu kanun, Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı adıyla 31 Ocakta Meclis'e sunulmuş bulunuyor. 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası birleştirilerek, Toplu İş İlişkileri Kanunu adıyla ortaklaştırılıyor. Sendikal örgütlenme, üyelik, baraj, yetki, toplu sözleşme, grev ve lokavtı yeniden düzenleyen kanun tasarısı, birkaç düzenleme dışında tümüyle eski yasaların anti-demokratik yapısını olduğu gibi koruyor. Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı patronların çıkarları doğrultusunda hazırlanmıştır. İlk önce işkolu barajını binde 5'e indirmeyi planlayan AKP hükümeti, patronlardan gelen fırça ve talimat doğrultusunda hemen geri adım attı ve işkolu barajını %3'e çekti. Daha da önemlisi, eski yasanın grev karşıtı çerçevesi korunmakla kalmamış, grev yasaklarının sınırları alabildiğine genişletilmiştir.

Meclise sunulan kanun tasarısında, işçilerin grev hakkına ilişkin yasaklar, sınırlamalar, erteleme ve cezalandırmalar genişletiliyor. Üstelik patronlara lokavt hakkı (grev ve çıkan fabrikada işçilerin

topluca işten atılması) bu tasarıda da tanınarak, işçilerin grevi daha en başından ezilmek isteniyor. Tasarıda grev şöyle tanımlanıyor: "İşçilerin, topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak veya bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmaması için verdiği karara uyararak işi bırakmalarına grev denir." Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere grev, işçilerin önemli bir mücadele aracıdır. İşçilerin elinden bu mücadele aracını almak demek, işçiler tüm haksızlıklara boyun eğsinler ve patronlara seslerini çıkartmasınlar demektir. Bu asla kabul edilemez, grev demokratik bir haktır ve sınırsız olmalıdır.

Grevin önemli bir mücadele aracı olduğunu iyi bilen hükümet ve patronlar, işçilerin bu hak arama aracını daha baştan sakatlamak ve işlemez hale getirmek istiyorlar. Bu amaçla yeni yasa tasarısında da grev, "kanuni grev" ve "kanun dışı grev" biçiminde ikiye ayrılmıştır. "Kanuni grev", toplu iş sözleşmesi sırasında çıkan uyuşmazlıklarda uygulanabiliyor. Yani bu durumda, işyerinde sendika olacak, sendika ile işveren arasında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başlayacak ve bu görüşmeler tıkandığında greve gidilecek. Böylece toplu sözleşme süreci tıkanana kadar işçilere "asla grev yapamazsınız" deniyor. Sendikasız çalışan milyonlarca işçinin toplu sözleşme yapma olanağı olmadığı için, bu milyonlarca işçi toplu sözleşme kapsamına giren bir grev yapamayacak. Çok açık ki, patronlar karşısında işçilerin kolu kanadı kırılmak isteniyor.

Ayrıca AKP hükümeti dayanışma grevi, genel grev, hak grevi gibi grevleri de kanun dışına iterek işçilerin mücadelesini dar bir çerçeve içine hapsediyor. Oysa 12 Eylül 2010'da gerçekleştirilen referandumda, emekçilerden destek almak isteyen AKP hükümeti; genel grev ve siyasal grev üzerindeki anayasal yasakları kaldırmıştı. Ancak hükümet, sendikalar ve toplu sözleşme yasalarını Anayasada yapılan değişikliklere göre yeniden düzenlemesi

Grev, işçilerin önemli bir mücadele aracıdır. İşçilerin elinden bu mücadele aracını almak demek, işçiler tüm haksızlıklara boyun eğsinler ve patronlara seslerini çıkartmasınlar demektir. Bu asla kabul edilemez, grev demokratik bir haktır ve sınırsız olmalıdır.

gerekirken, tam tersine, yasakları pekiştirmekte ve genişletmektedir. Bu da AKP hükümetinin kendine demokrat olduğunu ve patronların çıkarını düşündüğünü bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Toplu İş İlişkileri Kanununda grev yasakları bunlarla sınırlı değil elbette. Kimi işkollarında grev daha baştan yasaklanıyor. Taslakta şunlar söyleniyor: "Can ve mal kurtarma işlerinde; cenaze ve defin işleri ile mezarlıklarda; elektrik, doğalgaz, petrol üretimi, tasfiyesi ve dağıtımı ile nafta veya doğalgazdan başlayan petrokimya işlerinde; bankacılık hizmetlerinde; Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca doğrudan işletilen işyerlerinde; kamu kuruluşlarınınca yürütülen itfaiye ve şehir içi toplu taşıma hizmetlerinde ve hastanelerde grev yapılamaz." Görüldüğü gibi grev yasakları oldukça genişletilmiş bulunuyor. Nitekim AKP hükümeti, bu taslakta olmamasına rağmen hava işkolunda grevi yasaklamış ve "yasak" çerçevesini daha şimdiden genişletmiştir.

Hükümet, Bakanlar Kurulu aracılığıyla "grev erteleme" adı altında grevi yasaklama keyfilikliğini de elinde tutuyor. Bakanlar Kurulu sözde genel sağlık, ülke güvenliği veya iyi niyet kurallarına aykırılık bahanesiyle grevi yasaklama ayrıcalığına da sahip oluyor.

Ekonomik krizin derinleştiği ve ağır çalışma koşullarının yaygınlaştığı günümüzde AKP hükümeti grev hakkımızı elimizden alıyor. Bu saldırıya hiçbir işçi seyirci kalmamalıdır. Başta sendikal işçiler olmak üzere tüm işçiler sendikal örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması ve sınırsız grev hakkı için mücadele vermelidirler. Bu noktada sendikalara büyük bir görev düşüyor. ■

THY'de Grev Yasağı, İşten Atmalar ve Direniş

Hava-İş sendikası ile THY yönetimi arasında süren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 17. ayını doldurdu. THY yönetimi toplu sözleşme sürecini baltalamak için elinden geleni yapıyor. THY, işçilerin en temel taleplerini kabul etmedi, anlaşma sağlanamadı. Arabulucu süreci dolmak üzereyken, THY'nin imdadına AKP hükümeti yetişti. Bir gecede hava işkolunda grevi yasaklayan yasa Meclis'ten geçirildi.

Hava-İş sendikasında örgütlü olan THY işçileri, yasa'nın görüşüleceği gün greve çıktılar. Grev yasağına karşı yapılan grev etkisini gösterdi, uçuşlar durdu. Bunun üzerine pilotların, teknikerlerin ve kabin görevlilerinin oluşturduğu 305 THY işçisi işten çıkarıldı.

İşçiler, THY yönetiminin işten atma saldırısına direniş ve eylemlerle karşılık verdiler. Sendikalar, demokratik kitle örgütleri ve çeşitli sektörlerde çalışan işçiler, mücadele eden işçileri yalnız bırakmıyorlar. Dış hatlar termi-

nal girişinde bekleyen direnişçi işçiler, her gün dayanışma için gelen ziyaretçileri ağırlıyorlar.

Türk-İş üyesi muhalif sendikalardan meydana gelen Sendikal Güç Birliği Platformu 9 Haziranda, THY direnişine ve Hava-İş'e destek olmak için İstanbul'da hava alanında; Ankara, İzmir, Antalya, Adana, Mersin, Bursa ve Gaziantep'te THY Merkez Bilet Satış Büroları önünde basın açıklamaları yaptı. Aynı zamanda Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası da yaptığı basın açıklamasıyla Hava-İş işçilerine destek verdi.

15-16 Haziran Genel Direniş yıldönümü kapsamında bir araya gelen sendikalar ve demokratik kitle örgütleri, 16 Haziranda kitlesel bir eylem örgütlemeye karar verdiler. Eylem işten atılan THY işçilerinin direniş alanında yapılacak ve Hava-İş'e güç verilecek. Derneğimiz UİD-DER de havayolu işçilerinin mücadelesini destekliyor ve onları yalnız bırakmıyor. ■

BEDAŞ'ta İşten Çıkarılan İşçilerin Mücadelesi Sürüyor

BEDAŞ bünyesindeki bir taşeron şirkette çalışan 124 sayaç okuma işçisi, aylardır maaşlarını gecikmeli ve eksik aldıkları için 21 Mayıs'ta iş durdurdular. İş durdurulan 124 Enerji Sen üyesi işçi, 2 gün mazeretsiz bir şekilde işe gelmedikleri gerekçesiyle patron tarafından işten çıkarıldı. Bunun üzerine işçiler direnişe geçtiler. İşten atılan işçileri işe geri almak için sendikadan istifa etme şartı koşan patron, teklifini işçilere cep telefonu mesajıyla ilettiler. Direnişçi işçiler, patrona eylemlerle cevap verdiler.

Eylemlerin devam etmesi üzerine BEDAŞ yönetimi, sendika ve işçilerle görüşme yapmayı kabul etti. İşçiler görüşmelerden bir sonuç çıkmaması halinde eylemlerine devam edeceklerini duyurdular. ■

Borusan Lojistik İşçileri Direnişte

Tuzla Serbest Bölge'de bulunan Borusan Lojistik'te işçiler sendikal örgütlenme için mücadele başlattılar. Bunun üzerine 25 işçi işten atıldı. DİSK Nakliyat-İş sendikasında örgütlenen işçiler bu saldırıya karşı 1 Haziranda direniş çadırını kurdular. 25 işçiyi performans düşüklüğü gerekçesiyle işten atan işveren, son olarak 14 işçinin daha işine son verdi.

Eylemlerini büyüterek sürdüren işçiler 8 Haziranda, Borusan Holding Genel Merkezi önünde bir basın açıklaması düzenlediler. Direnişi genel merkezin önüne taşıdılar. İşçiler, sendikal haklarına saygı gösterilmediği koşullarda Borusan'ın tüm işletmelerinin kendileri için eylem alanı olacağını ifade ettiler. ■

Amylum Nişasta İşçilerinin Grevi Devam Ediyor

Adana Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Amylum Nişasta fabrikasında derin sessizlik sürüyor. İşçilerin grev kararıyla sessizliğe gömülen fabrikada, işveren ile sendika arasında henüz bir anlaşma sağlanamadı. Tek Gıda-İş üyesi işçiler, mücadelelerine devam ediyorlar.

Taleplerinden geri adım atmayacaklarını belirten işçiler, grev sürecinde işten atılan arkadaşları işlerine geri dönmeyen, ücret ve diğer sosyal haklarında kazanım elde etmeden pes etmeyeceklerini söylüyorlar. Greve ilk günden beri destek olan ÜİD-DER'li işçileri içtenlikle karşılayan grevci işçiler, sınıf dayanışmasının en iyi örneğini ÜİD-DER'de gördüklerini vurguluyorlar. ■

TEDAŞ İşçileri Direnmeye Devam Ediyor

Ücretlerini alamadıkları için mücadele eden ve işten atılan Adana TEDAŞ işçileri, direnişlerini sürdürüyorlar. Direnişlerini duyurmak için pek çok eylem gerçekleştiren işçiler, son olarak Valilik binası karşısında bir binanın çatısına çıktılar.

Vali ile görüşme talep eden işçilerin bu isteği reddedilince, 2 işçi Valilik karşısındaki binanın çatısına çıkarak "İşimizi ve Ekmeğimizi Geri İstiyoruz!" yazılı

pankartı astılar. Haberi alan diğer direnişçi işçilerin ve ailelerinin bina önüne gelmesiyle polis gerginliği artırdı. İşçileri ve ailelerini çembere alan polis, bir yandan da çatıdaki işçilerle konuşmaya başladı. Yaklaşık bir saat süren eylemin ardından çatıdaki işçiler eylemlerini sonlandırdılar. Bu sırada 2 işçi gözaltına alındı. TEDAŞ işçileri bir taraftan patrona karşı mücadele verirken, öte taraftan da polisin engeliyle karşılaşılıyor-

lar. 23 Mayıs'ta işçilere ve ailelerine saldıran polis, işçileri gözaltına almıştı. İşçiler yerlerde sürüklenerek gözaltına alınırken bir işçi, "Bizim çocuklarımız açken neredeler? İşçilerin haklarını yiyorlar, kanunsuzca işçileri işten atıyorlar. Yeter artık!" diye bağıarak tepki gösterdi.

Tüm zorluklara ve polis baskısına rağmen işçilerin mücadelesi sürüyor. Çukurova topraklarından ise destek yükseliyor ve TEDAŞ işçisiyle dayanışma büyüyor. ■

Kamu Emekçileri GREV Dedi!

Hükümetin, yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinde kamu emekçilerinin ücretlerine 2012 yılı için %3,5+4, 2013 yılı içinse %3+3 zam önermesi üzerine kamu emekçileri grev kararı aldı. Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'nun (KESK) 23 Mayıs'ta örgütlediği greve, Türkiye Kamu-Sen ve Memur-Sen de tabanlarında tepki oluşmasını diye destek vermek zorunda kaldılar. Kamu emekçileri Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Eskişehir, Kayseri, Adana, Bursa, Çanakkale, Diyarbakır gibi pek çok kentte alanlara çıktı ve taleplerini haykırdı.

Kitlesel bir katılımın sağlandığı İstanbul Beyazıt Meydanı'nda emekçilere seslenen KESK Genel Başkanı Lami Özgen, tutuklu KESK'lilere selam gönderdi. Özgen, yaptığı konuşmada, "Sadece adı toplu sözleşme olan bu sistemin yürümeyeceği zaten başından belliydi. Grev hakkının olmadığı bir toplu pazarlık sistemi olur mu? İşverenin, çalışanına hangi konularda talepte

bulunabileceğini belirlediği, son kararı kendisinin verdiği bir toplu pazarlık sistemi dünyanın neresinde var?" dedi. Özgen konuşmasını şöyle sürdürdü: "Toplu sözleşme görüşmeleri göstermiştir ki, ortada sadece sınıfsal bir tercih var. Hükümet tercihini kamu emekçilerinden, emeklilerden yana değil, bugüne kadar olduğu gibi sermayeden yana kullanmıştır. Son teşvik paketinde patronlara bir seferde 3 milyar TL teşvik paketi açıklanması bunun ispatıdır. İşsizlik sigortası fonundaki paraların patronlara aktarılması bunun ispatıdır." Özgen, sözlerini şöyle bitirdi:

"Bizlere tek teminatı şiddet, baskı ve daha fazla yoksulluk olanlara karşı bizim teminatımız, fiili meşru mücadele geleneğimiz olmaya devam edecektir. Tüm emekçileri, işçileri, halkımızı, yoksulluğun, sefaletin, baskıların karanlık dünyasına karşı mücadele içinde birleşmeye ve geleceğimize hep birlikte sahip çıkmaya çağırıyoruz."

KESK'in eylemlerine, grev ve direnişte olan Toroslar EDAŞ, BEDAŞ, Kampana, Soda Kromsan ve Tuz, TOGO, Amylum işçileri de destek verdiler. ■

TOGO İşçileri Mücadelede Kararlı

Ankara'da bulunan TOGO Ayakkabı işçileri sendikası olarak işlerine dönebilmek için başlattıkları direnişlerini sürdürüyorlar. TOGO işçileri basın açıklamaları yapıyor, bildiriler dağıtıyor, haklı direnişlerine destek istiyorlar. Sınıf dayanışmasının gereği olarak mücadele eden işçilere de destek veriyorlar. KESK'in 23 Mayıs'ta gerçekleştirdiği greve destek verdiler. Kayseri'de kendileri gibi sendikalı oldukları için işten atılan ve direnişe geçen CEHA Mobilya işçilerini ziyaret ettiler. Son olarak işten atılan Hava-İş üyesi işçilere destek vermek için Sendikal Güç Birliği Platformu tarafından düzenlenen basın açıklamasına katıldılar ve "İşten atılan Hava-İş üyesi işçilerinin yanındayız" dediler. TOGO mağazaları önünde defalarca basın açıklaması yaptılar, bildiriler dağıttılar ve TOGO patronunun işçi düşmanı yüzünü göstererek "TOGO'dan ayakkabı almayın" dediler. CEPA Alışveriş Merkezi önünde, direnişlerinin 41. gününde de bir açıklama gerçekleştirdiler. Oldukça coşkulu geçen basın açıklaması TOGO işçileri açısından moral vericiydi.

TOGO işçileri, direniş süresince patronla görüşmeler de yaptılar. Ancak bu görüşmelerin hiçbirinden şu ana kadar sonuç çıkmadı. TOGO patronu, son olarak 10 işçiyi daha

işten çıkardı, üretimi tamamen durdurdu. Bu durumu bilen işçiler de TOGO patronunun zor durumda olduğunu ve taleplerini kabul edeceğini düşünüyorlar. TOGO işçileri, her gün direniş alanına geliyor ve hem sloganlarıyla hem de kendilerine desteğe gelen sınıf dostlarıyla birlikte TOGO patronuna, direnişte kararlı olduklarını gösteriyorlar. Direniş süreci boyunca derneğimiz ÜİD-DER de TOGO işçilerinin yanında yer aldı, almaya devam edecek. ■

Soda İşçisiyle Soda-Kromsan Grevi Üzerine Söyleşi

Mersin'de faaliyet yürüten Şişecam'a bağlı Soda, Kromsan ve Tuz işletmelerinde çalışan Petrol-İş üyesi işçiler, Ocak ayından bu yana devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine greve çıktı. 22 yıl aradan sonra greve çıkan işletmelerde daha yüksek ücret ve daha fazla sosyal hak talep eden 528 işçinin mücadelesi sürüyor. ÜİD-DER'li işçiler, grevci işçileri sık sık ziyaret ediyor ve desteklerini sunuyorlar. Geçtiğimiz günlerde TÜMTİS üyesi işçilerle birlikte grevci işçileri ziyaret ettik. Petrol-İş Mersin Şube Başkanı Murat Marangoz yaptığı konuşmada, grevci işçilerle dayanışmayı büyüten ÜİD-DER'e ve TÜMTİS sendikasına teşekkür etti. Aşağıda bir grevci işçiyle yaptığımız söyleşiyi kısaltarak yayınıyoruz.

ÜİD-DER: Merhaba, bize kendinizi tanıtır mısınız? Hangi fabrikada kaç yıllık işçisiniz?

Soda İşçisi: Soda sanayide çalışıyorum. 10 yıllık işçiyim.

Soda Sanayide kaç işçi çalışıyor? Ne üretiyorsunuz? Çalışma koşulları nasıldı?

Kadrolu olan 283 tane işçi var. Soda, rafineli karbonat, iri soda üretiyoruz, ürünler kendi içlerinde bölünüyor. Kimyasal bir fabrikada çalışıyoruz. Amonyak özellikle rahatsız olduğumuz bir gaz türü. Gün içerisinde vardiya boyunca maruz kaldığımız anlar fazlasıyla oluyor. Gerekli tedbirleri almamıza, koruyucu malzemeleri kullanmamıza rağmen bu sıkıntıları aşamadığımız anlar oluyor. Amonyaktan kaynaklı bazı arkadaşlarımızın iş kazası yaptıklarını da bizler biliyoruz.

Bize greve çıkma sürecinizi anlatır mısınız?

Özellikle yeni eleman sayısının çok fazla olmasından kaynaklı bir ücret politikası vardı işverenin. Ücretler çok düşük. Ben 10 yıldır bu fabrikadayım. Alttan alta, giden emeklilerin yerine, hep düşük ücret politikası uygulandı. Bu seneki sözleşmede 156 liraydı işverenin teklifi. Bizim istediğimiz rakam ise seyyanen 350 liraydı.

Petrol-İş bu fabrikalarda çok uzun yıllardır örgütlü. 22 yıl aradan sonra örgütlenen bu grevde siz neler hissediyorsunuz?

Soda ve Kromsan'da daha önce servislerimiz çok farklıydı, güzergâhlarımız çok farklıydı, yemekhanelerimiz ayrı ayrıydı. Daha sonra işveren, 2008 krizinden sonra bunları birleştirdi. Soda-Kromsan işçileri, aynı serviste gidip gelmeye başladı, yemekhanelerimiz aynı oldu, beraber yemek yemeye başladık. Bu süreç içerisinde bizler iyice kaynaştık. Tanımadığımız insanlarla tanışıp daha samimi olduk. Birbirimize karşı güvenimiz arttı. Onlar bizi çok iyi tanıdı, bizler onları çok iyi tanıdık. Daha önceki sözleşmelerde bu bizim önümüzde çok büyük problemler yaratırdı. Daha önce imzalanan sözleşmelerde Soda tarafına suç atılırdı. İşte 'Soda işçileri böyle istedi, Kromcular böyle istedi' gibi söylemler olurdu. Bu söylemler de artık ortadan kalktı. Herkes tek vücut halinde şu an grevine sahip çıkıyor. Benim de ilk grevim. Çoğu arkadaşımın da ilk grevi. Grevdeki dik duruşumuz gayet mükemmel gidiyor.

Greve çıktığınızda ailelerinizin tepkileri nasıldı?

Tabii ilk etapta zor geldi. Grevden sonra neler olabileceği konusunda eşlerimiz, ailelerimiz, annemiz babamız bize bir şeyler sordular. Bizler de onlara gereken ce-

vaplarımızı verdik. Ama o süreçte bizim haklı olduğumuzu, çalıştığımız şartları gayet net anlattığımız için, artık onlardan kaynaklı bir sorun bize gelmiyor. İşin açığı onlardan da büyük bir destek var. Sonuçta yaşamsal sıkıntıları onlar da bizimle birlikte çekiyor. Ben burada çalışıyorsam eşime ekmek götürmek için çalışıyorum. Aynı şeyleri paylaşıyoruz. Özellikle sosyalliğimiz hiç yok. Aile, çevre olarak eşimizi, dostumuzu, akrabalarımızı ziyaret edemiyoruz. Bu tamamen parasızlıktan kaynaklanan, düşük ücretlerden kaynaklanan sıkıntılardan oluşuyor. Bunun için de mücadele etme gereğini hissediyoruz.

Grevde talepleriniz nelerdir?

Aşılmayacak taleplerimiz çok fazla kalmadı. Sadece ücretlerde anlaşamadık. Bizim istediğimiz 350 liraydı, işverenin vermiş olduğu rakam 156 lirada kaldı. Herhangi bir uzlaşma sağlanamadı. Diğer 3'lü paketlerde, kurban parası, ramazan parasında anlaşılmayacak bir şey yok. Sadece ücretlerde anlaşmazlık var şu an.

Grevlerde ve direnişlerde sadece kararlı olmak yeterli mi? Başka neler yapılmalı?

Kitlesel anlamda bir birlikteliğin sağlanması lazım ki, şu an Petrol-İş Şube Başkanı ve yönetim kurulu, bu işi, arkadaşlarımız gerçekten dört dörtlük yapıyorlar. Bunların sonuçlarını ileride alacağımızı düşünüyorum. Demokratik kitle örgütlerinin müthiş derecede desteğini görüyoruz. Siyasi partilerden destekler alıyoruz. Bu gibi şeylerin grev sürecini olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ediyorum. Saygı ve sevgilerimi sunuyorum. ■

UID-DER'in Topladığı

“Kıdem Tazminatımızı Gasp Ettirmeyeceğiz!” sloganıyla yürüttüğümüz kampanyada toplanan 62 bini aşkın imza, Meclis Dilekçe Komisyonu’na teslim edildi. İmzalar teslim edilmeden önce, BDP İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, UID-DER Başkanı Bayram Yılmaz ve derneğimizin temsilcileriyle Meclis’te bir basın toplantısı düzenledi.

16 Mayıs’ta düzenlenen basın toplantısında konuşan Önder, emekten ve özgürlükten yana vekiller olduklarını ifade etti. Önder, şöyle devam etti: “Bugün, tamamen işçi-emekçilerin kendi inisiyatifiyle topladıkları, tümü gerçek 62 bini aşkın imzayı, kıdem tazminatı konusundaki işçilerin kendi taleplerini ve itirazlarını içeren dosyayı Dilekçe Komisyonu’na sunmak için topladık.”

Önder, işçilerin neden kıdem tazminatının fona devredilmesine karşı olduklarını anlamak için, İşsizlik Fonunun başına gelenlere bakmak gerektiğini dile getirdi: “Bugün Türkiye’de büyük sermaye, yani patronlar fon kurulmasını istiyor. Dün işsizlik fonunu da onlar istiyorlardı, yönetiminde de onlar var. Bir tane işçi ya da işsiz bu fonun nasıl kullanılacağı konusunda söz hakkı yok.”

Önder: “İmzaların toplama biçimine tanık oldum”

UID-DER’in imzaları nasıl topladığına tanık olduğunu ifade eden Önder, UID-DER’li işçilerin bu konudaki çalışmasını anlattı. AKP’li, CHP’li, MHP’li işçilerin de imza kampanyasına yoğun ilgi gösterdiğinin üzerinde duran Önder, sözlerine şöyle devam etti: “Birçok emekçinin, bu stantlarda imza vermelerinin gayet sıkıntılı olduğu bu günlerde, işçilerin buna gösterdikleri yoğun ilgi; bu çabanın katıksız olarak Meclis’e taşınması konusunda bizi seferber etti. Bu konudaki onlarca soru önergesi, araştırma önergesi, kanun tekliflerimiz var. Bunu da onların bir parçası ve zenginleştirici unsuru olarak çalışmalarımıza katıyoruz.”

Yılmaz: Derneğimiz işçilerin ulusal ve uluslararası birliğini savunuyor

Daha sonra kürsüye gelen UID-DER Başkanı Bayram Yılmaz, “Ben, grev yaşamış, direniş yaşamış bir metal işçisiyim” diyerek konuşmasına başladı. Yılmaz, konuşmasının devamında UID-DER’i tanıttı: “Derneğimizde çeşitli sektörlerde çalışan, grev ve direniş yaşamış, çeşitli sendikaların tabanından gelen işçi arkadaşlar var. Derneğimizde hem ulusal, hem de uluslararası anlamda, işçilerin haklarını genişletmeye dönük çeşitli çalışmalar ve kampanyalar yürütmekteyiz. Kıdem tazminatının gasp edilmemesi için de imza kampanyası başlattık. 3 ay boyunca kampanyamız çerçevesinde çalışmalarımızı sürdürdük, süreci bilmeyen işçilerle paylaşmış olduk.” Yılmaz’ın konuşmasından sonra UID-DER temsilcilerinden Dilek Fahlioğulları söz aldı.

AKP’nin kıdem yalanı!

Dilek Fahlioğulları, AKP’nin işçilere söylediği yalanları teşhir ederek konuşmasına başladı: “AKP işçilere dedi ki ‘biz sizi düşünüyoruz, siz zaten kıdem tazminatı alamıyorsunuz. Bu yüzden biz kıdem tazminatını bir fona devredip bunu almanızı sağlayacağız.’ Bu koca bir yalandır!” Fahlioğulları sözlerini şöyle sürdürdü: “Eğer AKP hükümeti gerçekten işçilerin kıdem tazminatı almasını istiyorsa, kıdem tazminatını kaldırmak yerine işverenleri denetler, bununla ilgili kurullar oluşturur ve işçilerin tazminatlarını ödemeyen işverenleri cezalandırır. Ama AKP bunların hiçbirini yapmıyor. Bunun yerine kıdem tazminatını kaldırıp, 10 yıl gibi bir sürenin sonunda, ne olacağı belirsiz bir fona devretmek gibi bir tasarı hazırlıyor.” AKP, bu yasağı hazırlayarak işveren örgütlerinin temsilciliğini yapmıştır diyen Fahlioğulları, sözü diğer UID-DER temsilcisine bıraktı.

İmzalar Meclis'te

İşçiler "protestomuzu meclise taşıyın" dediler

Eylem Pınar, imzaların türlü zorluklara ve sıkıntılara rağmen toplandığını ve bu nedenle çok kıymetli olduğunu ifade etti. Pınar şöyle konuştu: "Kışın en soğuk aylarında, biz bu kampanyayı aklınıza gelebilecek her yerde yürüttük. İnsanlar bize imza verirken şunu söylediler: 'AKP'ye oy verdik ama onun işçilere dönük politikalarından memnun değiliz. Onlar sadece patronlar için var. Biz işçiler için en ufak bir şey yapmıyorlar. Bu nedenle biz memnun değiliz ve lütfen protestomuzu Meclis'e taşı-

yın' dediler."

İşçilerin protestosunu Meclis'e taşımalarında yanlarında olan BDP'li vekillere teşekkür eden Pınar, sözlerini şöyle tamamladı: "Hem imzalarımızın, hem kıdem tazminatlarımızın, hem de işçiler olarak haklarımızın takipçisi olacağız. AKP hükümetine buradan şunu söylüyoruz: Bizim kıdem tazminatımıza, kazanılmış haklarımıza el koymak o kadar kolay olmayacak." Basın toplantısından sonra Sırrı Süreyya Önder, BDP Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkçü ve UID-DER temsilcileri, imza dosyalarını Meclis Dilekçe Komisyonu'na teslim ettiler. ■

Sırrı Süreyya Önder Derneğimizi Ziyaret Etti

İstanbul BDP Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, 16 Mayıs'ta UID-DER'in Ankara temsilciliğini ziyaret etti. UID-DER Başkanı Bayram Yılmaz, "Kıdem Tazminatımızı Gasp Ettirmeyeceğiz!" kampanyasında topladığımız imzaların Meclis'e teslim edilmesinde yardımcı olan Önder'e teşekkür etti. Yılmaz'ın konuşmasından sonra, derneğimizin faaliyetlerini içeren bir tanıtım filmi izlendi. Filmin izlenmesini takiben Önder de bir konuşma yaptı. Neşeli ve doğal mizacıyla, kahırlı ve mücadeleci yaşamıyla, yaratıcı tavrıyla emekçilerin gönlünü kazanan Önder, derneğimizle ilgili düşüncelerini şöyle açıkladı:

"İşçi sınıfının mücadelesine de, diğer hak ve özgürlükler mücadelesine de, kadın mücadelesine de, gençlik mücadelesine de, eşcinsellerin hak taleplerine de hep dışarıdan bakmak, 'sizin için ne gerekiyorsa yaparız' demek, özünde mühendislik içeren bir yaklaşım gösteriyor. Herkes şu veya bu oranda, ne kadar vahim bir şey olduğunun farkına varmadan kirlenmiş. Aslında yeni dönemin mücadele geleneğinin, öncekinin aynısı olmayacağını, pratik, bize çok ağır bedeller ödeterek gösterdi. Yeni mücadelede hem sınıflar, hem kimlikler kendi mücadelelerini kendileri örgütlemeye başladılar. UID-DER bunun en güzel örneklerinden bir tanesi."

Önder: Hem denetlemenizi, hem yönlendirmenizi istiyoruz

Kendilerinin hem denetlenmesini hem de yönlendirilmesini isteyen, düzen partilerinin vekilleri gibi oraya yerleşip kalmak istemediklerini söyleyen Önder, şu hususlara değindi: "Bizden fayda geleceğine inandığımızda, sadece talepte bulunmanız yeterli. Bizde vekillik, kazanılmış bir hak değil, daima bizim Blok bileşenleri tarafından denetlenmesi gereken bir hak. Hatta seçim kanunu buna izin verse, biz de geri çağırma hakkını savunuyoruz. Düzen partileri gibi orada olmayı yüceltmek, oraya yerleşmek bizlik bir şey değil. Hem denetlemenizi, hem yönlendirmenizi çok istiyoruz, buna ihtiyacımız var. O anlamda yaptığımız işe çok yüksek bir değer biçtiğimizi bilmenizi istiyorum. Çok bahtiyar oldum kendi adıma. Ne zaman bir katkı isterseniz, canla başla yanınızdayım. Teşekkür ederim."

Önder'in konuşmasının ardından sohbetler edildi. UID-DER İşçi Korosu'nun seslendirdiği Mükellef İlan Oldu adlı, Zonguldak madencilerinin kahırlı yaşamını anlatan türküden sonra Önder, temsilciliğimizden ayrıldı. ■

Dünyada Mücadele Rüzgârları

Mısır Halkı Yeniden Sokaklarda

Mısır halkı, ayaklanmayla devirdiği diktatör Hüsnü Mübarek ve adamlarının yeniden yargılanmasını talep ediyor. Hüsnü Mübarek ve eski İçişleri Bakanı Habib el Adli ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. 6 polis şefi aklandı ve Mübarek'in 2 oğlu da yolsuzluk davasından beraat etti. Ancak Mısır halkı verilen cezaları yeterli bulmadı. Hüsnü Mübarek ve dönemin tüm suçlularının yargılanması talebiyle, 6 Haziranda yeniden Tahrir Meydanı'nı işgal etti. Tahrir'de, Süveyş'te ve İskenderiye'de ayağa kalkan kitleler, 900 kişinin ölümünden sorumlu olan Mübarek ve adamlarının yeniden yargılanması için mücadeleyi büyüteceklerini haykırdılar. "Askeri yönetime son", "Yorgun değiliz. Tüm suçlular gerçekten hesap verinceye kadar devrim sürecimiz tamamlanmış olmayacak. Mübarek ve diğer suçlular adam gibi yargılanıncaya kadar mücadelemize devam edeceğiz" dediler.

Yunanistan'da Mücadeleye Devam

Yunanistan'da bir yanda patronların saldırıları tırmanırken, diğer yanda işçilerin mücadelesi yükseliyor. Egemen sınıf, kitlelerin öfkesini yatıştırmak umuduyla, 6 Mayıs'ta seçime gitmiş ama umduğunu bulamamıştı. Bu seçimlerin ardından hükümet kurulamadığından 17 Haziranda yeniden seçime gidilecek. Huzursuz olan kitleler, artık eskisi gibi yönetilmek ve kandırılmak istemiyorlar.

Yunanistan belediye işçileri, ücretlerinin yükseltilmesi için seçimle ilgili işleri yapmamaya ve 16-17 Haziranda iki günlük grev yapmaya karar verdiler. Bu grevle seçimlerin tam bir kaosa döneceğini söyleyen işçiler, "ülkenin sadece işçiler için parası yok" diyerek tepki gösteriyorlar.

Yükselen işçi hareketini bastırmak için elinden geleni ardına koymayan egemenler, bir taraftan da faşist saldırıları tırmandırıyorlar. Faşist Altın Şafak Partisi'ne üye gruplar, göçmen işçilere saldırmaya başladı. 10 Haziranda Yunanlı işçiler, ırkçılığın yükseltilmesine karşı tepkilerini gösterdiler. Atina dâhil olmak üzere 15 ayrı şehirde,

"faşistlere hayır", "Naziler dışarı" diye slogan atan kitleler Sintagma Meydanı'na doğru yürüdüler.

İspanya'da Öfke Yükseliyor

Krizle sarsılan İspanya'da, geçtiğimiz ay boyunca kitlesel eylemler gerçekleştirildi. 13 Mayıs'ta 80 ayrı kent merkezindeki meydanlarda 100 bin kişi buluştu. Eylemlerde hükümetin kemer sıkma programları protesto edildi. 22 Mayıs'ta 17 ayrı bölgede, eğitim alanındaki kemer sıkma politikalarını protesto etmek için öğrenciler, öğretmenler ve sendikacı işçiler yine sokaklardaydı. Eğitime ayrılan bütçenin %20 oranında azaltılması, harç zamlarının artmasına, eğitimcilerin düşük ücretle çalıştırılmasına ve okulların koşullarının daha da kötüleşmesine neden olacak.

Binlerce madenci süresiz greve çıktı. Maden işçileri, süresiz greve çıkan kamyoncularla birlikte 70 ana yola barikat kurdular, ulaşımı durdurdular. Leon ve Asturias bölgelerinde madenciler, 1 Hazirandan bu yana polisle çatışıyorlar. Jandarma ve polis plastik mermi ile işçileri dağıtmaya çalışıyor ancak örgütlü davranan işçiler, saldırıları geri püskürtmeyi başarıyor. Kriz derinleştikçe İspanya işçi sınıfı mücadeleyi daha da yükseltiyor.

Kamu İşçileri Norveç'te Greve Gitti

Norveç'te kamu çalışanları 28 yıldan sonra ilk defa greve gitti. 24 Mayıs'ta gerçekleştirilen greve 30 binden fazla işçi katıldı. Ücret görüşmelerinin tıkanması üzerine başlayan grevden, sağlık hizmetleri, okullar, kreşler, vergi daireleri, cezaevleri dâhil olmak üzere tüm kamu hizmetleri etkilendi. Görüşmeler başkent Oslo'da sürse de, Tromsø, Bergen ve Trondheim kentleri de grevden etkilendi. İşçi sendikaları %4'ün üzerinde bir ücret artışı ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini talep ediyor. Bir anlaşma sağlanamaması durumunda grevin 600 bin kamu çalışanını kapsayacak şekilde yayılabileceği bildiriliyor.

150 Bin İşçi Yürümüş, Saldırı Yasasını Geri Çektirmişti!

■ Pendik'ten bir deri işçisi

Patronlar AKP hükümetine her gün yeni bir saldırı paketi hazırlıyor ve uyguluyor. Bu saldırıların sonucusu, hava işkoluna grev yasağı getiren yasanın Meclis'ten geçirilmesiydi. Grev yasağına tepki göstererek greve katılan 305 işçi işten atıldı. Patronlar sınıfının, işçi sınıfına ve haklarına bu denli pervasız ve dizginsiz saldırabilmesinin tek nedeni, işçi sınıfının içinde bulunduğu örgütsüzlük ve dağınıklığıdır.

İşçiler örgütlü olduklarında saldırıları püskürtebilirler ve yeni kazanımlar elde edebilirler. 15-16 Haziran 1970'te patronların yüreğine derin bir korku salan işçiler, haklarını korumayı başarmışlardı. Patronlar, o tarihte örgütlü işçi sınıfından öyle çok korkmuşlardı ki, fabrikalarını, villalarını terk ederek İstanbul'dan kaçmışlardı. DİSK'in önünü kesmek için meclisten geçirilen yasa Anayasa Mahkemesi iptal etmek zorunda kalmıştı.

1960'lı yılların ortalarından itibaren işçi sınıfı içinde kök salan DİSK, gün geçtikçe daha da güçleniyor, işçilerin örgütlü gücü karşısında duramayan patronlar, çareyi DİSK'in önünü kesmekte görüyorlardı. Patronlar salyalarını akıtarak şöyle diyorlardı: "DİSK'in çanına ot tıkayacağız." O dönem hükümet olan Adalet Partisi, patronların emirlerini bir an evvel ha-

yata geçirmek için Meclis'ten, DİSK'in kolunu kanadını kırarak bir yasa geçirmişti.

Ama DİSK ve işçiler, patronların bu saldırısı karşısında geri adım atmadılar. Cevheri yerden söken, demiri büken, çeliğe su veren eller, şalterleri indirip sokağa indi. İşçiler öyle cüretkâr ve öyle gözüpекtiler ki, karşılarına dikilen engelleri yıkıp geçiyorlardı. Fabrikalardan, mahallelerden bir sel gibi meydanlara akıyorlardı. Türk-İş'e bağlı işçilerin ve sendikası işçilerin de katılımıyla, 150 bin işçinin iki günlük mücadelesi patronların yüreğine büyük bir korku salmıştı. İşte 15-16 Haziran'ı yaratan işçi kuşaklarının bugünün işçi kuşaklarına bıraktığı miras ve mücadele geleneği budur.

Bugün, işçiler yeterince örgütlü olmadıkları için patronlar işçilerin kazanılmış haklarını birer birer geri alıyorlar. Hava işkoluna getirilen grev yasağı saldırısı ilk değildir, son da olmayacaktır. Bu grev yasağı yarın tek tek diğer işkollarına da uygulanabilir. Bu saldırı, yalnız hava işkolunda çalışan işçilere ve Hava-İş Sendikasına değil tüm işçi sınıfına yapılmış bir saldırdır. Saldırıları bir kez daha gösteriyor ki, işçi sınıfı mücadeleye atılmazsa elinde kalan ne varsa kaybedecek. İşçi sınıfı 15-16 Haziran ruhuyla örgütlü bir mücadele vermeden, yüz binler şalterleri indirip sokağa inmeden patronların saldırılarını geri püskürtemez, yeni haklar elde edemez. ■

Yarın Sıra Sizde Olabilir!

■ Gebze'den bir metal işçisi

Merhaba arkadaşlar, ben Gebze'de araba parçaları boyayan bir fabrikada çalışmaktayım. Daha önce de UID-DER'in internet sitesi aracılığıyla, çalıştığım fabrikada yaşadığımız sıkıntıları yazmıştım. Çalıştığım fabrikada gün geçmiyor ki bir iş kazası gerçekleşmesin. Ne yazık ki henüz 16'sında olan bir işçi kardeşim iş kazası geçirdi.

Fabrikanın hiçbir bölümünde forkliftin geçiş yolu belirlenmiş değil. Sürekli ölümle burun buruna çalışıyoruz. Zaten fabrikamızda çalışan işçilerin çoğu daha çocuk yaşlarda! Patronlar düşük ücret verip fazla çalıştırmak için gencecik çocukların hayatını karartıyorlar. Çok ağır şartlarda ve günlük 9,5 saat çalışıyoruz, bunun üzerine fazla mesailer de eklenince günlük çalışma 12-14 saati buluyor. Haliyle yorgun ve dalgın oluyoruz. Mesaimizin bitmesine yarım saat kala arkamdan gelen çığlık sesiyle irkilerek oraya doğru koştum. 16 yaşındaki işçinin ayağı forkliftin altındaydı.

Gencecik işçinin 1 tonluk ağırlığın altında kalan ayağını gördüm.

Arkadaşımın ayağı kırılmıştı. Apar topar hastaneye götürdüler. Durumunun kötü olduğunu, hemen ameliyata alındığını öğrendik. Zaten çalışma saatlerinin uzunluğundan bozulan psikolojimize bir de arkadaşlarımızın geçirdiği iş kazaları ekleniyor. Her gün içimizde bir korkuyla gidiyoruz çalışma yerlerine; "acaba bugün sıra kimde?" diye. Patronun almadığı iş güvenliği önlemleri yüzünden çocuk belki ayağını kaybedecek. Hayatını da kaybetmiş olabilirdi. Üstelik anlaşmalı hastaneye götürüldüğü için bir iş kazası tutanağı da tutulmadı.

Patronların almadıkları iş güvenliği önlemleri hepimizin canını yakmaya devam ediyor. Biz işçiler ancak örgütlenerek ve birlikte hareket etmeye başlayarak bu kazaların önüne geçmeye başlayabiliriz. Çevremdeki bütün işçi arkadaşları UID-DER'le bilinçlenmeye ve örgütlenmeye davet ediyorum. Unutmayın, yarın sıra sizde olabilir! ■

Direnışteki THY İşçilerinden Mektup

■ Bir grup THY direnişçisi

Merhaba arkadaşlar. İş kolumuzda grev yasaklandı, hakkımızı aradığımız için 305 arkadaşımız işten atıldı. Bu haksızlık yetmezmiş gibi, bizler diğer sınıf kardeşlerimize yanlış tanıtıyorlar. Öncelikle yaptığımız işin dışarıdan görüldüğü gibi olmadığını belirtelim. Biz hep giyimimizle, makyajımızla değerlendiriliyoruz. Herkes bize “yurt dışına çıkıyorsunuz, gezip tozuyorsunuz” diyor. Size biraz iş koşullarımızdan bahsetmek istiyoruz. Çalışma sürelerimiz çok belirsiz. Çoğu zaman, işten eve dönmemiz gereken saatten çok daha geç dönüyoruz. Düzenli bir sosyal yaşamımız yok. Mesai süremiz 16 saat. Bazen kaptanın kararına göre 18 saate çıkabiliyor. Arkasından doğru dürüst dinlenmeden tekrar mesai yapıyoruz. Ama biz makine değiliz. Yabancı ülkelerde çalıştığın gün sayısı kadar dinlenme günü veriyorlar. Ama biz 6 gün çalışıp, 1 gün dinlenebiliyoruz. Çalışma koşullarımız çok yorucu. Patronlar bütün enerjimizi tüketecek şekilde çalıştırıyor bizi. Bu kadar uzun ve yorucu koşullara rağmen, haftalık 180 saatin parasını alamıyoruz. Ancak havada kaldığımız sürelerin parasını veriyorlar.

Ayrıca bu işte sağlığımız da tehlikede. Uçuş anında kabinlerde basınç alıyoruz. Basınçtan dolayı işitme kaybı oluyor. İç organlarda sarkmalar meydana geliyor. Bunların dışında bir de radyasyona maruz kalıyoruz. Kansere yakalanma riskimiz yüksek.

Biz işçiler sayesinde THY 9 yılda uçak sayısında 3 katına, koltuk sayısında 4 katına çıktı. Az elemanla çok işler yapıldı. Sürekli büyük kâr oranları açıklanıyor. Ama sıra bize gelince, bir türlü zam yapılmıyor. Eskiden yurt dışına çıktığımızda, ek ücret veriyorlardı. Şimdi bu ücreti 1 ay sonra veriyorlar. Bazen de vermiyorlar. “Başka firmalar da böyle düzensiz ödüyor” deyip, tepkiyi azaltıyorlar. Aldığımız ücret, yaptığımız işe, aranan niteliklere göre az. Birçok özellik arıyorlar. Okunan okulun niteliği, yabancı dil gibi kriterler belirleyici oluyor. Aslında biz bütün işçilerin yaşadığı sıkıntıları yaşıyoruz. Bunun çözümünü de örgütlenip bilinçlenmekten ve mücadele etmekten geçiyor.

■

Termikel’de İşçi Kıyımı

■ Sincan’dan bir işsiz işçi

Ben Sincan Organize Sanayi Bölgesi’nde, Termikel fabrikasında çalışan bir işçiydim. Termikel, ankastre muffin fırınları ve set üstü fırınlar üreten bir marka. Ben de “Termikel’de işçiydim” diyorum çünkü yaklaşık dört ay boyunca çalıştığım işimden 4 Haziran Pazartesi sabahı çıkarıldım. Neden işten çıkarıldığımı sorduğumuzda “mesaiye kalmadığımızdan olabilir, amirimize karşı çıkmış olabilirsiniz ya da performansınız düşükse ondan olabilir” diye kestirip attılar ve bize net bir cevap vermediler.

Bizler işten çıkarılmadan önce fabrikada bazı gelişmeler yaşanmıştı. Patron ilk önce bize belirsiz süreli iş sözleşmesini imzalatmak istedi. Bu sözleşme önümüze getirildi ama hiçbirimiz imzalamadık. Çünkü sözleşmede patronun işçiyi istediği zaman istediği kadar çalıştırabileceği gibi maddeler vardı. Bir de fabrikada daha önce hiç böyle bir sözleşme imzalatılmamış işçilere. Açıkçası biz de tam ne olduğunu bilmiyorduk ama içerdiği maddeler yüzünden imzalamadık. Ardından muvafakatnameyi (resmi tatillerde işçileri çalıştırmak için izin belgesi) bu defa zorla imzalatıldılar. Birkaç işçi arkadaşımız imzalamadı. Bizim fabrikada sürekli mesai oluyordu. Resmi tatil veya bayram günleri de dâhil zorla mesaiye getiriyorlardı bizi. Üstelik mesai paralarımızı da hep eksik alıyorduk, o yüzden de kimse mesaiye gelmek istemiyordu. İşte bu sebeplerden dolayı muvafakatnameyi imzalamak istemedik. Ama patron zorladı ve bununla birlikte üzerimizde “Bir kere imzaladınız gelmeniz lazım, yoksa işten atılırsınız” baskısı yaratıldı. Bu imzalarından birkaç gün sonra da benimle birlikte 70 işçiyi işten çıkardılar. Birkaç işçi arkadaşımızı da ücretli izne gönderdiler. İzin sonrası işçi arkadaşlarımızın durumu ne olacak henüz belli değil.

Ben ve benim gibi işten çıkarılan arkadaşlar yasal haklarımızı bilmediğimiz için iş fesih belgesini imzaladıktan sonra çekip gittik. Yasal hakkımı bilseydim eğer fabrikayı başlarına yıkardım. Beni o kadar kolay işten çıkaramazlardı. Ama işten çıkarılmak bana bir ders oldu. Elbette vazgeçmiş değilim. Termikel’den de alacaklarımı mutlaka alacağım. Diğer arkadaşlarla da bir araya gelip ne yapabiliriz diye bir bakalacağız. Bundan sonra da artık yasal haklarımızı öğreneceğim ve benim gibi olan birçok işçi arkadaşımıza da anlatacağım. İşten çıkarmaya kalkıştıklarında kuzu kuzu çekip gitmeyeceğim. ■

“Güvenlik”te Çalışanların Sorunları

■ “Güvenlik” sektöründe çalışan bir grup işçi

Merhaba işçi arkadaşlarım. Biz güvenlik sektöründe taşeron bir firmada güvenlik elemanı olarak çalışan işçileriz. Size sektörümüzde çalışan işçilerin genel sıkıntılarından bahsetmek istiyoruz.

Taşeron bir firmaya bağlı çalıştığımız için birçok haktan mahrum kalıyoruz. Ücretimiz düşük, üstelik çoğu zaman gecikmeli alabiliyoruz. Zorla mesaiye bırakılıyor. Mesai ücretlerimizi de alamıyoruz. 2-3 ayda bir sigortaya giriş çıkış yapılarak kıdem ve ihbar tazminatımız gasp ediliyor. Şirket bizim şahsi harcamalarımızın fişlerini toplayıp vermemizi dayatıyor. Bizim şahsi harcamalarımızı şirket gideri gibi gösterip vergiden düşüyorlar. Fiş toplamazsak Asgari Geçim İndirimimizi kendi ceplerine atıyorlar.

Herkese işe başladıkları gün istifa dilekçeleri imzalatılıyor. Ayrıca 800-1000 liralık borç senedi de imzalatıyorlar. Gerekece olarak iş elbiselerimizin ve ekipmanlarımızın üzerimize zimmetlenmesi gösteriliyor. Hâlbuki yasalara göre iş giysilerinin temin edilmesi işverenin sorumluluğunda. İmzalattıkları istifa dilekçesinden dolayı, keyfi olarak işten atabiliyorlar. Elimiz kolumuz adeta bağlan-

mış durumda. Sektörümüzde işveren ve yönetici konumunda olan insanlar genellikle asker veya polis emeklisidir. Bunlar sorunlarımızı umursamayan ve askeri bir disiplin dayatan insanlar. En basit bir hak arama talebimizde hakarete uğruyor ve işten atılıyor.

Bizler çok uzun saatler boyu ayakta dikiliyoruz. Yorgun ve uykusuz bir şekilde görev yapıyoruz. Uzun mesai saatlerine rağmen yemek ve dinlenme molalarımız çok kısa. Nokta nöbetinde sabit nöbet tutan arkadaşlarımız günlük tuvalet ihtiyaçlarını bile gideremiyorlar. En basit insani ihtiyaçlarımız bile işverene lüks ya da kaytarma olarak görülüyor.

“Güvenlik” denen sektör, yapısı gereği riskli bir alan. Issız şantiyelerde özellikle kışın ve gece nöbet tutarken çeşitli tehlikelerle karşı karşıya kalıyoruz. Bıçaklı sopalı saldırılarda yaralandığımızda bile işveren bizi suçluyor ve işten atıyor. Yani onları ve mallarını korurken bedel ödeyen bizlere sahip çıkmıyorlar. Bu şekilde iş göremez duruma düşüp işsiz kalan arkadaşlarımız üstüne üstlük aylarca mahkemelere gidip gelmek zorunda kalıyor.

Haklarımıza sahip çıkmanın ve baskılara karşı koymanın yolu örgütlenmek ve bilinçli işçiler olabilmekten geçiyor. Bu sektörde çalışan tüm arkadaşlarımızı birlik olmaya, haklarına sahip çıkmaya ve mücadeleye çağırıyoruz. ■

Yurtiçi Kargo’da Çalışma Koşulları

■ Bir Yurtiçi Kargo servisi çalışanı

Merhaba ÜİD-DER. Her gün bu sayfadan faaliyetlerinizi takip eden, uzun mesai saatlerinde ve düşük ücretle çalışmak zorunda bırakılmış bir kargo emekçisiyim. Bizim sesimize kulak verse verse ÜİD-DER verir, hislerimize en iyi o tercüman olur inancıyla bu mektubu yazdım.

Çalıştığımız işletmenin adı Yurtiçi Kargo A.Ş.; namı diğer Yurtiçi Hapishanesi. Hapishane dememin ilk sebebi uzun çalışma saatleri. İşyeri açılış saati kâğıt üzerinde 08.30 ama çalışanlardan saat 08.00’da işbaşı yapmaları isteniyor. Bu saatte işe gelmeyenler güne patrone azar işterek ve kovulma tehditlerini dinleyerek başlıyor. Çıkış saati ise en erken 22.00 olmak kaydıyla, çoğunlukla 23.00 ve 23.30’u buluyor. Kısaca bu işyerinde aralıksız 15-16 saat, fazla mesai ücreti almadan ve duraksamadan çalışılıyor. Öğlen paydosu yine kâğıt üzerinde 30 dakika, ama gerçekte, çalışanlara öğlen yemeklerini hızla yemeleri ve hemen kargo dağıtmaya devam etmeleri yönünde baskı yapılıyor. Çalışanlara işe başlarken, sanki 40 yılda bir oluyormuş gibi “gerekirse” fazla mesai yapacakları ve aldıkları aylık ücrete yapılan fazla mesainin dâhil olduğunu kabul ettiklerini yazan bir belge imzalatılıyor ki daha sonra bir hak talep edemesinler.

Tüm gün sokak sokak, bina bina dolaşarak yapılan kargo teslimatının ardından şubeye dönüldüğünde, sevkedilecek kargoları kamyonlara yüklemek de yine bize düşüyor. Avrupa ülkelerinde bir kargo işçisinin en fazla

30 kg taşımaya izin verilirken, adam boyu çuvaları, yerinden kıpırdamayan kasaları, üzeri yüklü paletleri forklift desteği olmadan tamamen beden gücüyle araç kasalarına istifliyoruz. Ben dâhil çalışanların hemen hepsi bel fitiği sahibi olduk. Gece yarısı eve vardığımızda (servis yok, yol parasını da biz karşılıyoruz) bel ağrısı ile yatağa giriyoruz ve yaşım daha 23.

12 bin çalışan, ülke çapına dağılmış şubelerde birbirinden kopuk durumda. Bu iletişimsizlik patronun işine geliyor ve Yurtiçi hapishanesi mahkûmları bir araya gelerek insan haklarına aykırı çalışma koşullarına dur diyecek. Dilim döndüğünce Yurtiçi Kargo şirketinin içyüzünü anlatmaya çalıştım. Sayfanızda bana da bir yer ayırdığınız için teşekkür ederim.

Saygılarımla ■

16 Haziran Akşamının Şiiri

Hâlâ durur o akşam, belleklerinde,
mayalanır durur, birlikte bakmanın derinliğiyle,
önüne geçilmez coşkusuyla, birlikte yürümenin,
bir ağızdan söylemenin güzelliğiyle bir şarkıyı,
birlikte sahip çıkmanın bir öfkeye
bir hesabı birlikte ödetmenin
“düşen kalır, bırakın ağlamayı”
demenin kutsal ve hüzünlü aleviyle
yaşayıp durur o haziran akşamı.

Birlikte baktılar her şeye,
tek tek bakınca göremedikleri,
içine giremedikleri evlere baktılar,
bir yabancı gibi sığındıkları parklara,
bir ucundan geçip de yalnızlık çektikleri
koca koca alanlara,
tutamadıkları inceliklere baktılar
ellerinin nasırıyla,
kaçırılan değerlere baktılar, korunan bankalara.

Önlerine çıkarılan parmaklıklar
demirden değildi artık,
kendi sesleriyle konuşmuyorlardı
ağızlar karşılarında,
ve yerlerinde başka bir şey

dikilip duruyordu engellerin.
Yani korunan ve kaçırılan neyse
oydu yollarını tıkayan da,
üstlerine çeviren de oydu namluları.

Apaçık gördüler kim neyin hizmetinde,
gördüler kendi eğittikleri demir
düşman edilmiş ellerinin emeğine,
suyuna ter kattıkları çeliğin
gördüler çevrildiğini göğüslerine.
Ürettiği ne varsa, daha özgür,
daha yoğun, daha anlamlı yaşamak için,
esirgendiğini gördüler insandan
ve kavgasız elde edilemeyeceğini hiçbir şeyin.

Birlikte yaratılanı birlikte devşirip
evlerine dönenlerin o haziran akşamı
her sokağa çıkışları bir gerçeği belirtir:
Yaşamın güç ve onurlu kavgasında
omuz omuza olmak verimli bir ırmak gibidir,
yeni tohumlar saçarak geçtiği tarlalara,
yüreklere yeni zaferlerle doldurur.
Ve birlikte duyulacak yeni sevinçlere kadar
o haziran akşamı mayalanır durur.

Kemal Özer

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan sağa

1. Fotoğrafta görülen ve şiirlerinde emekçileri anlatan, “Haziranda Ölmek Zor” şiirinin yazarının ikinci adı. Elektrikte direnç birimi.
2. Mezopotamya'nın kadim halklarından. Yerin altında bulunan ve lavlardan oluşan katman.
3. Data'nın sessizleri. Rusça'da evet. Almanya'da işçilerin birliğini kırmak için kullanılan Nazi hücum kıtası.
4. Bir konutun, belli bir bedel karşılığında, bir süre için sahibi tarafından başkasına verilmesi, icar.
5. Anadolu'da eski bir uygarlık. İrlanda Cumhuriyet Ordusu'nun kısa adı. Hisse.

6. Surat'ın ünsüzleri. Ön kelimesinin karşıtı.
7. İşaret sıfatı. Dokumacılıkta, halıcılıkta çözümler arasına gelen ip. Elektronik devrelerde kullanılan uzaktan kontrol ünitesinin kısaltması.
8. Direnişteki BEDAŞ ve TEDAŞ işçilerinin işkolu. Yemek, yiyecek.
9. Bir insanı veya hayvanı dövme işi. La ve do arasındaki nota.
10. Hatay'da bir ova. İzmir'de direnen belediye işçilerinin direniş yaptığı taşeron şirket.
11. Bir ucu sivri, ince ve uzun çubuk. Epilepsi. Bir ağırlık ölçüsü, dirhem, yarım okka.

Yukarıdan aşağıya

1. Madenleri tel durumuna getirmek için kullanılan delikli çelik araç. İstanbul'da elektrik sayacı okuma işçilerinin direnişte olduğu işyeri.
2. Alt kelimesinin karşıtı. Deprem sonrası denizde meydana gelen büyük dalga.
3. Temel içecek. Leke, pislik. Erme işi.
4. Amacına ulaşan. Tarama aleti.
5. Saf. Türkiye Jokey Kulübü'nün kısaltması.
6. İşaret, alamet. Ortadoğu'nun kadim halklarından. Bir çeşit saç ekmeği, böreği.
7. Arapça kökenli, “insanlar, herkes” anlamına gelen kelime. Mesafe. Kürtçe'de baş.

8. Tasa, kaygı. Turner (ABD'li şarkıcı).
9. Kemiklerin toparlak ucu. Kapitalizmde değişim aracı, patronlar sınıfı işçileri sömürecek bolca biriktirirler.
10. Şaşma sözü. Yağma, çapul.
11. 5 Marttan bu yana işçilerin grevde olduğu Adana'daki nişasta fabrikası. Bir işaret sıfatı.

Geçen Ayın Çözümü

İşçilerin Sordukları/III

15 yıl boyunca çalışmış ve 3600 gün prim ödemiş işçi kıdem tazminatını isteyerek işten ayrılabilir mi?

Sigorta başlangıcı 8 Eylül 1999 tarihinden önce olan işçiler, 15 yıl çalışmış ve 3600 gün prim ödemişlerse, son çalıştıkları işyerinden kıdem tazminatını alıp işten ayrılabilirler. İşçinin, değişik işyerlerinde çalışmış olması bu hakkını ortadan kaldırmaz. İşçi, Sosyal Güvenlik Kurumu Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvurarak kıdem tazminatını alma işlemi başlatır. Sosyal Güvenlik Kurumundan düzenlenecek belge ile işten ayrılma dilekçesinin patrona birlikte verilmesi gerekir. Bunu talep eden işçi, son çalıştığı işyerinde hak ettiği kıdem tazminatını alabilir. Ancak son çalıştığı işyerinde en az 1 yıl çalışmış olması gerekir. Kıdem tazminatının ödenmemesi durumunda ise mahkemeye başvurularak dava açılabilir.

15 yıl çalışmış ve 3600 gün sigorta primi ödemiş işçi kaç yaşında emekli olabilir?

Son yıllarda yapılan yasal düzenlemeler işçilerin emekli olmasını zorlaştırmaktadır. 15 yıl çalışmış, 3600 gün prim ödemiş işçilerin, eskisinden farklı olarak, emekli olabilmesi için bir de yaş şartını yerine getirmiş olmaları gerekiyor. Örneğin 15 yıl çalışmış, 3600 gün prim gününü doldurmuş ve işten ayrılan kadın işçilerin, 2011 yılından sonra 58 yaşını; erkek işçilerin de 2011 ilâ 2014 yılları arasında 59 yaşını beklemeleri gerekiyor. 2014'ten sonra bu haktan yararlanmak isteyen erkek işçilerde ise 60 yaş şartı aranacak.

Evlenen işçi evlilik nedeniyle işten ayrılıp kıdem tazminatı alabilir mi?

Yalnızca kadın işçiler, evlendikleri günden sonraki 1 yıl içinde isterlerse işten ayrılabilir ve kıdem tazminatlarını alabilirler. Ancak bu durumda ihbar tazminatına hak kazanamazlar.

İhbar tazminatı nedir?

İş Kanununa göre, patron işçiyi işten çıkaracağını yasadaki belirtilen sürelerle uyararak bildirmek zorundadır. Bu süreye ihbar süresi denir. İhbarın kelime anlamı "bildirmek," "haber vermek"tir. İhbar süreleri 4857 Sayılı İş Kanununun 17. maddesiyle belirlenmiştir. İşverenin bu sürelerle uymaması durumunda, işçi ihbar tazminatı almaya hak kazanır. İhbar tazminatı işçinin ihbar süresine denk gelen brüt ücretidir. Yasada belirtilen ihbar süreleri şöyledir:

- Çalışma süresi 6 aydan az olan işçi için 2 hafta,
- Çalışma süresi 6 aydan 1,5 yıla kadar olan işçi için 4 hafta,
- Çalışma süresi 1,5 yıldan 3 yıla kadar olan işçi için 6 hafta,
- Çalışma süresi 3 yıldan fazla olan işçi için 8 hafta.

Patron, ya ihbar sürelerine uymalı ve bu sürede yeni iş aramız için yasadaki belirtilen şekilde izin vermeli ya da

bu sürelerle ilişkin ücretimizi ödemelidir. Bu süreler toplu iş sözleşmeleriyle arttırılabilir. Atlanmaması gereken önemli husus, patron iş sözleşmesinde deneme süresini belirtmemişse, işçi bir gün bile çalışsa 2 haftalık ihbar tazminatını hak eder. Deneme süresi belirtilmiş iş sözleşmelerinde, deneme süresi içinde işten atılan işçi için patronun ihbar tazminatı ödeme yükümlülüğü yoktur.

İhbar süresi içinde patron işçiye iş arama izni vermek zorunda mıdır?

İş yasasının 27. maddesine göre patron işçiye ihbar süresi içinde yeni iş arama izni vermek zorundadır. İş arama izni, iş saatleri içerisinde günde iki saatten az olmaz. İşçi bu süreyi isterse toplu olarak da kullanabilir. Bu dönem içerisinde işçinin ücreti kesilemez. Patron iş arama izninde işçiyi çalıştırırsa, bu sürelerin ücretini %100 zamlı olarak ödemek zorundadır. ■

Köle İbrahim Tuhaf Konuşuyor Sahnede

UID-DER İşçi Tiyatrosu'nun hazırladığı *Köle İbrahim Tuhaf Konuşuyor* adlı oyun 27 Mayıs'ta İstanbul Avrupa Yakasında, 3 Haziranda Sarıgazi'de, 10 Haziranda Aydınli'da işçi-emekçi seyircileriyle buluştu. Oyun 1 Temmuz'da ise Gebze'deki seyircileriyle buluşacak. Oyunu izlemek için, İstanbul'un birçok semtinden işçiler ve aileleri bir araya geldiler.

Oyun eski Mısır'da geçiyor, ama aslında günümüzü anlatıyor. Mısır'da firavunlar için piramitler inşa eden kölelerden mütemadiyen aynı sözcükler duyulur: "Taş al, taş ver, taş koy!" Kölelerden biri olan İbrahim'in başına, yükselen piramidin tepesinden bir taş düşer. O andan itibaren artık hiçbir şey eskisi gibi olmaz. Çünkü İbrahim artık farklı konuşmaya başlamıştır. Sendikadan, sigortadan, kölelerin birliğinden, işçilikten, iş kazasından, ücretten söz etmektedir. Köle olmayı kabul etmediğini, köleliğin kader olmadığını, her şeyi üretenin köleler olduğunu, sömürülmek istemediğini, firavunların asalak olduğunu söylemektedir. Tüm köleler için muhteşem bir rüya başlar. Köleler, İbrahim'in başına taş düştükten sonra söylediklerini anlamazlar, kulaklarının ilk kez duyduğu kavramları anlaşılabilir ve *tuhaf* bulurlar. Fakat İbrahim öyle güzel şeyler söyler ki bundan etkilenmemek elde değildir. Başta bu tuhaflığa anlam veremeyen Yusuf ile Musa'yı da; İbrahim'in söylediklerine benzer sözler ettiği için anlaşılmayan ve ahalinin delisi olarak bilinen Mecnun'u da; ileri görüşlü, dik kafalı, deneyimli Bilgeköle'yi de sarıp sarmalar İbrahim'in hayali. Hatta kölebaşını bile cezbeder, içine çeker bu sözcükler.

Mecnun, **Mısır ülkesinin tüm delileri birleşin** diyerek İbrahim'i destekler. Nihayetinde tüm köleler tuhaf tuhaf konuşmaya başlarlar. İsyan eden köleler isteklerini şu sözlerle dile getirirler: "**Mavi gök kubbenin altında ve bereketli toprakların üzerinde ne varsa bizim olacak!**" Bu sözleri duyan seyirciden yükselen alkışlar, aslında bu düşün, tüm işçilerin hakkı ve özlemi olduğunu gösteriyordu.

Firavun'un kâhinleri, ayaklanan köleleri ne kadar ef-sunlasa da kâr etmez. Firavun, "servet düşmanlığı suçtur" diyerek de ikna edemez köleleri. Kâhinler nihayet ne ile karşı karşıya olduklarını anlar ve Firavun'u uyarırlar: "**Grev! Tüm zamanların en kuvvetli icadını keşfetmiş bu cahil köleler!**" Daha önceleri, "Çalışmamak nedir bilmeyiz, biz yalnızca çalışmayı biliriz. Gün doğmadan çalışmaya başlar, gün batana dek sadece çalışırız" diyen köleler, artık üretimi durdurmuş ve ayaklanmışlardır.

Firavun'u bulmak için koşturan İbrahim'in başına tekrar taş düşer. Yavaş yavaş ayılan İbrahim, artık eski sünepe İbrahim'dir. "Haydi, ne duruyoruz, taş taşıyalım, birazdan Kölebaşı gelecek" diye endişelenip Yusuf ile Musa'yı hayal kırıklığına uğratar. Haklı olarak Musa ile Yusuf birbirlerine sorarlar: "Biz rüya mı gördük?" Neyin rüya olup neyin rüya olmadığına, oyunu ve elbette sonunu izleyen izleyiciler karar veriyor.

Salonu selamlamaya gelen oyuncu arkadaşlarımız, dakikalarca alkışlandı. Oyunu izleyen işçi-emekçi kardeşlerimizi kapıda uğurlarken, onları davet ettiğimiz için UID-DER'e teşekkür ettiler. Sohbet ettiğimiz işçi-emekçi izleyiciler, "keşke hepimizin başına taş düşse" diyerek işçilerin bilinçli olmasına ve birleşmeye olan ihtiyacını dile getirdiler. Köle İbrahim, 1 Temmuz'da Gebze Osman Hamdi Bey Sahnesi'nde tuhaf konuşmaya devam edecek. ■

